

su in ortum, coeunt autem in unum prope Dalchethum, unde confluunt in Mare Scoticum, non procul à Mussilburgo. Multi sunt alii fluvii hisce cognomines in hac insula, præsertim duo ultra Taum in Venectionibus; origo nominis est à matrice lingua, in qua *pr̄* *Iatfac* est effundere, fluere. Deinde venit torrens Medlan, sic dictus à Magdalena; cui, tempore religionis Romanæ, ad ejus ripam erat capella dicata, prope pontem lapideum, quo torrens transire solet. Post hunc se ostendit Letha, fluviorum hujus regionis princeps, fluens ab austro è locis editioribus versus boream, ad Fortham, cum quo ubi se commiscet est portus apud nos omnium maxime nobilis. Ager, per quem hic fluvius currit, est frugum feracissimus, ita ut ad ejus ripam intra pauca milliaria ultra quadraginta quinque molas farinarias numeres. nomen hujus fluvii venit ab Hebræo *לֶתֶח* Leath, effundere, fluere; sicut & nobilis ille fluvius Lethe in Græcia. Proximus fluvius insignis est Aimonius fluvius, vulgo male Latinizantes Almon; nomen est compositum ab Ai vel Ay, quæ vox denotat amnem; ita quidem amnis apud nos in Martia vocatur, & urbicula ei adfita Aiton, unde & nomen familiæ nobilis. altera pars compositionis est Mon à Saxonico Mund, quod significat Os vel Ostium: hinc ita Aimun, vel Aimund, proprie est ostium fluvii Ai, qui vocatur alio nomine vulgari Cramund, rectius Cranmund; Cra pro Cran hic ponitur, ut in illo Craford, pro Cranford. Cranmund etiam significat ostium aquæ, nam *κράνιον* est fons aquæ, unde Cran. Ultimus fluvius est Evenus, qui defluit ab austro itidem è locis editioribus, & influit in Fortham. Multi alii sunt hujus nominis fluvii in hac Insula; Origine nominis est etiam Hebræa *אֵין* Ain, dum significat fons, sicut est, ut & alii plures amnes, sed minores in hac regione; sed omnes influunt in hosce majores, quorum meminimus, vel non sunt tanti nominis; unus tamen non est prætereundus, quem ferme oblitus eram, qui præterfluit villam Lebetonum, descendens è montibus Penlanæ, & recipitur in lacum Didistonum, unde currit in æstuarium Forthæ: hic videtur olim dictus Leber, quo nomine varii sunt apud nos insigniti fluvii, à *λεῖβω* dispergo, perfundo: ad hujus ripam sita est villa Lebertona, hodie vulgo vocatur Fagotus hic amnis; hoc nomen est diminutivum à *φάγος*, quo nomine varii nuncupantur fluvii, nominatim celebris ille in Elide Phagus, dicitur à *πυγή* sive *πυγή* fons, hoc ab Hebræo *פָּחַח* Phacah, id est, fluere, fundere. Non procul ab hoc amne, prope ædem sacram viciniam, est fons, è cuius scaturigine ebullit oleum simul cum aqua, sive Balsamum præpingue densiusculum, supernatans aquæ, quod vicini statis diebus collectum in plurimos menses conservant, ibique

contra detorsiones & dolores artuum contraque *ἀγγίαν*, Scabiei speciem, tanquam optimo remedio utuntur. Omnes prædicti amnes fere non uno in loco habent pontes lapideos, quibus transeuntur. Regio hæc omnium Scotia Provinciarum est longe prima, sive copiam rerum usibus humanis necessariarum, quæ vel in ea nascuntur, vel in eam de foris apportantur consideres; sive loci amœnitatem, in quo reperias valles gramine virides, campos frugum feraces, colles & loca edita gregibus ovium admodum referta spectes. Incolæ autem hujusce regionis ut sunt multo plures quam ullius apud nos regionis, licet multo majoris, ita multo alii cultiores, & homines omnis gradus sunt multo hic ditiores quam in ulla alia Provincia, quod partim evenit à felici rerum proventu, quæ hic nascuntur, partim etiam à mercatura rerum venalium, quæ plus hic quam alibi exercetur. est enim hæc Regio non tantum toti Regno commune quasi emporium, sed etiam exteris. Fluvii omnes piscibus abundant; & mare proximum accolis suas etiam copiose subministrat opes, ut nihil de iis piscibus quos certis anni tempestatibus varii generis Mare suppeditat.

Ineunte autumnno prope Dunbarum tanta est captura halecum per aliquot septimanas, ut non tantum pro tempore pauperiores propinqui iis alantur, sed etiam sale conditæ in sequentes anni tempestates ad ditiorum usum conserventur. Præterea certo anni tempore, peculiari numinis beneficio, aves marinæ instar anserum, unde vulgo anseres vocantur, ab exteris regionibus huc ad nos volant, & super rupe in æstuario Forthæ, cui Bassa est nomen, sedem capiunt, ubi ova sua pariunt & parva super ipsa rupe statutum tempus fovēt, excludunt; nullibi anseres hujus generis in tota Europa invenias, præterquam in altera rupe in æstuario Glottæ ad occasum. horum tanta est copia hic, ut dominus loci non exiguum ex iis faciat quæstum; nam non solum caro harum avium est esui apta, sed etiam pennæ inserviunt farciendis culcitris: mira narrantur ab Historicis nostris de hisce avibus, veniunt autem ad nos circa Idus Aprilis per turmas, & decedunt à nobis circa Idus Septembris. sed ante adventum turmæ præmittunt quosdam velut speculatores & mansionarios, qui mansiones visant & antè designant. Anser tantum parit uno tempore unum ovum, quod super rupe tanta dexteritate in altero extremo infigit & fixum pede fovet, quod nunquam vel raro admodum derelinquit, donec pullus excludatur: quod si Anseri tollere ab ovo pedem, & id relinquere, atque ab ullo homine à sede moveri contingat, est impossibile ullo artificio ita id in rupe reponere ut fixum maneat, quare Anser aliud ovum de novo parit

Terra in-

Incolæ.

Medlan.

Letha.

Aimonius.

Evenus.

Leber, hodie
Fagotus.